

39. seja Senata UL, z dne 29. 6. 2021

(sklepi HK UL sprejeti na 1. izredni seji HK UL z dne 12. 5. 2021)

(sklepi HK UL sprejeti na 34. redni seji HK UL z dne 26. 5. 2021)

UL AGRFT - predlog za preimenovanje habilitacijskega področja »Zgodovina in teorija filma in televizije« v habilitacijsko področje »Filmski in televizijski študiji«

Senat UL AGRFT je na 8. videokonferenčni seji dne 14. aprila 2021 sprejel sklep, sa Senatu UL predlaga preimenovanje trenutnega habilitacijskega področja Zgodovina in teorija filma in televizije v Filmski in televizijski študiji, s sledečo obrazložitvijo:

»Katedra za zgodovino in teorijo filma in televizije je odgovorna za štiri prvostopenjske in deset drugostopenjskih predmetov. Slednji tvorijo jedro drugostopenjskega programa Filmski in televizijski študiji, ki vodi do naziva magister/magistrica filmskih in televizijskih študijev. Trenutno poteka tudi postopek akreditacije filmskih in televizijskih študijev kot nove smeri interdisciplinarnega doktorskega programa Humanistika in družboslovje. Področje in študijski programi se torej razvijajo pod imenom Filmski in televizijski študiji, medtem ko Zgodovina in teorija filma in televizije o(b)staja zgolj kot poimenovanje štirih prvostopenjskih predmetov, ne pa tudi kot poimenovanje samostojnega študijskega programa ali smeri. To neskladje v nomenklaturi bi bilo zato smiselno odpraviti.

Pobudo za preimenovanje habilitacijskega področja utemeljujemo tudi z dejstvom, da akademska disciplina, ki raziskuje film in televizijo, že dolgo ni več zgolj zgodovina in teorija. To znanstveno področje se po vsem svetu že nekaj časa razvija metodološko izrazito pluralistično oziroma interdisciplinarno. Po vzoru, ki so ga že v šestdesetih letih vzpostavili v Veliki Britaniji na širšem področju preučevanja kulture, so oddelki in programi na različnih univerzah privzeli terminologijo »študijev«, kar je botrovalo tudi poimenovanju našega magistrskega programa. Zgodovini in teoriji filma in televizije so se tako pod okriljem filmskih in televizijskih študijev vsebinsko pridružile še številne druge metode in smeri raziskovanja avdiovizualnih medijev, od socioloških, psiholoških in ekonomskih pristopov do filmske in televizijske pedagogike. Vse to v okviru predmetov naše katedre že razvijamo in poučujemo, zato je obstoječe poimenovanje habilitacijskega področja anahronizem, ki ga s to pobudo skušamo odpraviti.«

SKLEP št. 13.23:

Senat UL sprejme spremembo habilitacijskega področja članice UL AGRFT, in sicer dosedanje habilitacijsko področje »Zgodovina in teorija filma in televizije« se preimenuje v »Filmski in televizijski študiji«.

Izhodišča za ureditev problematike prehodov med znanstvenimi in pedagoškimi nazivi

Izsek iz zapisnika 36. seje Senata UL z dne 30. 3. 2021:

»11. 7. Problematika prehodov med znanstvenimi in pedagoškimi nazivi

Senat UL je s sklepom na seji dne 24. 11. 2020 naložil HK UL pripravo predloga ureditve razmerij med znanstvenimi in pedagoškimi nazivi.

Prof. dr. Jurij Jaklič, predsednik HK UL, je povedal, da sta zaključka dosedanjih razprav HK UL, glede ureditve problematike izvolitev kandidatov z znanstvenim nazivom v pedagoški naziv na istem področju, naslednja:

- da mora kandidat za prehod iz znanstvenega v pedagoški naziv na podlagi 9. člena Meril dodatno izpolnjevati vse pedagoške pogoje. Teh pa kandidat z znanstvenim nazivom pogosto ne more izpolniti, ker je pogoj za izvajanje večine pedagoških aktivnosti pedagoški naziv;
- da je možnost prehoda predvidena z namenom, da kandidat enkrat preide v pedagoški naziv in potem nadaljuje po tej poti, ne pa za vedno nove prehode med znanstvenimi in pedagoškimi nazivi.

Izhodišča za spremembe Meril:

1. Kandidat z znanstvenim nazivom je lahko izvoljen v pedagoški naziv na dva načina:

- b) neodvisna (vzporedna) izvolitev še v pedagoški naziv po redni poti ali
- b) prehod iz znanstvene poti na pedagoško pot (9. člen Meril).

2. Neodvisna izvolitev v pedagoški naziv:

- Upoštevanje del: v vlogi lahko uveljavlja le dela, ki jih še ni uveljavljal pri izvolitvah v znanstvene nazive na istem področju.
Izjema: Za izvolitev v naziv docent velja izjema, da če ima kandidat naziv znanstveni sodelavec, višji znanstveni sodelavec ali znanstveni svetnik, je lahko izvoljen v docenta, če dodatno izpolni pedagoške pogoje, kar za izvolitev v docenta pomeni, da opravi preizkusno predavanje. S tem se omogoči, da lahko kandidati sploh pričnejo delati pedagoško in s tem izpolnjevati pogoje, povezane s pedagoško dejavnostjo in usposobljenostjo. Ko te (glede na primerljiv pedagoški naziv, za katerega namerava zaprositi) izpolni, lahko izkoristi možnost prehoda po 9.členu.
- Veljavnost naziva: trajanje naziva ni vezano na veljavnost znanstvenega naziva.
- Nadaljnje izvolitve: ni omejitve. Ne more pa uveljavljati istih del, na podlagi katerih je bil izvoljen v znanstveni naziv.

3. Prehod iz znanstvene na pot visokošolskega učitelja (9. člen Meril)

- Gre za prehod, to pomeni, da gre kandidat iz znanstvenega naziva v primerljiv pedagoški naziv. Namen je, da so nadaljnje izvolitve v pedagoški naziv.
- Predpogoj: izkazan mora biti interes UL (članice).
- Upoštevanje del in drugi pogoji: Izpolniti mora vse zahteve pedagoške usposobljenosti in posebne količinske pogoje pri ocenjevanju pedagoške usposobljenosti za izvolitev v ustrezen naziv. Da lahko te pogoje dosežejo, se jim omogoči izvolitev v naziv docenta z opravljenim preizkusnim predavanjem – kot ločena izvolitev v naziv na istem področju (podrobneje zgoraj).
- Veljavnost naziva: do poteka znanstvenega naziva, na temelju katerega je prišlo do izvolitve v naziv visokošolskega učitelja.
- Nadaljnje izvolitve: nadaljuje po pedagoški poti. Prehod iz znanstvenega v pedagoškega po 9. členu Meril se omogoči enkrat. Za več nazivov na istem področju pa v splošnem velja, da z istimi deli ne more biti vzporedno izvoljen v različne nazive na istem področju.

HK UL se je soglasno strinjala z izhodišči za oblikovanje predlogov sprememb Meril, s katerimi bi se uredila problematika prehodov med znanstvenimi in pedagoškimi nazivi in prosi Senat UL za potrditev.

Senatorji so se strinjali s tem, da se prične razprava na to temo, da pa je preuranjeno o tem sklepati. Predlagali so, da se o tem odpre širša razprava in odloča na eni izmed naslednjih sej Senata UL.»

Na seji Senata UL je bilo tudi dogovorjeno, da bodo članice UL, v kolikor imajo morebitne predloge za rešitev oz. konkretne primere glede problematike prehodov med nazivi, na HK UL naslovile konkretne predloge.

HK UL je prejela stališče s strani članice UL FE, in sicer:

»Stališče UL FE do problematike prehodov med znanstvenimi in pedagoškimi nazivi.

Fakulteta za elektrotehniko Univerze v Ljubljani se v veliki meri strinja s predlogom HK UL glede ureditve prehodov med znanstvenimi in pedagoškimi nazivi. V nadaljevanju navajamo nekaj poudarkov, ki so bili izpostavljeni pri razpravi znotraj UL FE in s katerimi pritrjujemo predlogu HK UL:

- Soglašamo z zahtevo, da mora kandidat za prehod iz znanstvenega v pedagoški naziv po 9. členu Meril *za volitve v nazive visokošolskih učiteljev, znanstvenih delavcev ter sodelavcev Univerze v Ljubljani* izpolnjevati vse zahteve pedagoške usposobljenosti in posebne količinske pogoje pri ocenjevanju pedagoške usposobljenosti za izvolitev v ustrezen pedagoški naziv.
- Povsem ustrezna se nam zdi tudi predlagana omejitev, da je prehod posameznega kandidata iz znanstvenega v pedagoški naziv po 9. členu Meril možen samo enkrat, in to ob izkazanem interesu članice (zagotovljeni pedagoški obremenitvi), ki je matična za dotično habilitacijsko področje.
- Strinjamo se, da veljavnost pedagoškega naziva, pridobljenega s preходом iz znanstvenega naziva, traja do poteka znanstvenega naziva, na temelju katerega je prišlo do izvolitve v naziv visokošolskega učitelja.
- Soglašamo, da kandidat pri več vlogah, ki jih vloži na istem habilitacijskem področju, istega dela ne more uveljavljati večkrat (2. odstavek 41. člena Meril). Če torej kandidat z veljavnim znanstvenim nazivom zaprosi za izvolitev v naziv visokošolskega učitelja mimo 9. člena Meril, ki ureja prehode med znanstvenimi in pedagoškimi nazivi, v vlogi za izvolitev v naziv visokošolskega učitelja ne more uveljavljati istih del, na podlagi katerih je bil izvoljen v znanstveni naziv.

Med razpravo pa so se izpostavili tudi določeni pomisleki oz. tveganja, povezana s prehodi iz znanstvenih v pedagoške nazive:

- Med razpravo na UL FE smo se strinjali, da je zlasti problematičen prehod v naziv izredni profesor ali redni profesor, kar 9. člen Meril omogoča. Elementi za presojo pedagoške usposobljenosti kandidata so dokaj ohlapno definirani (45. člen Meril), hkrati pa bi količinske pogoje iz pedagoške dejavnosti lahko kandidat dosegel tudi izključno kot mentor pri doktoratih, torej brez kakršnega koli pedagoškega angažmaja s študenti na študijskih programih 1. in 2. stopnje. Zato smatramo, da bi prehod iz znanstvenega v

pedagoški naziv bil možen praviloma samo v naziv docent tudi iz znanstvenih nazivov znanstveni svetnik in višji znanstveni sodelavec, pri čemer bi kandidat za prehod moral opraviti preizkusno predavanje. Morebitna izjema pri tem pravilu bi bil primer habilitacije vrhunskega strokovnjaka, ki je prej deloval v drugem okolju oz. tujini.

- Ponovno moramo izpostaviti, da so posamezna določila Meril glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati kandidati za prvo izvolitev v naziv docent, diskriminatorna do kandidatov, ki so na Univerzi zaposleni kot asistenti. Pedagoško delo s študenti, ki obsega pretežni del njihovega delovnega časa, se pri izvolitvi v učiteljski naziv praktično ne upošteva (izvzemši 2. odstavek 46. člena Meril), kar jih postavlja v izrazito podrejen položaj do kandidatov, ki delujejo izključno znanstveno-raziskovalno.«

Član HK UL prof. dr. Igor Planinc je povedal, da je članica UL FGG tudi obravnavala problematiko in podpira tako rešitev, kot jo je oblikovala HK UL.

HK UL po proučitvi gradiva ugotavlja, da ni dobila nobenih bistveno drugačnih predlogov glede izhodišč za rešitev konkretne problematike oz. da obe stališči načeloma oz. v večji meri podpirata predlog HK UL.

Glede mnenja UL FE, da je prehod v naziv izredni in redni profesor lahko problematičen, saj bi se lahko habilitirali v pedagoške nazive kandidati brez angažmaja s študenti na programih 1. in 2. stopnje, HK UL pojasnjuje, da ta prehod omogočajo že Minimalni standardi NAKVIS. Prav tako so mnenja in pričakovanja glede tega na različnih področjih različna. Zato HK UL predlaga članici UL FE, da to uredi v svojih Prilogah k merilom, kjer lahko predlaga dodatno zahtevo glede angažmaja na 1. in 2. stopnji za izvolitev v naziv izredni profesor oz. redni profesor, kar bo potem veljalo tudi za prehode, če bodo sprejete spremembe Meril na podlagi predlaganih izhodišč.

Opozorilo na potrebno diskusijo glede pogojev za izvolitev v naziv docenta je HK UL evidentirala kot predlog za obravnavo pri naslednjem *večjem* spreminjanju Meril.

SKLEP št. 13.24:

Senat UL potrjuje izhodišča za oblikovanje predlogov sprememb Meril, ki jih je pripravila HK UL na 31. seji dne 17. 2. 2021 (in potrdila na 1. izredni seji dne 12. 5. 2021), s katerimi bi se uredila problematika prehodov med znanstvenimi in pedagoškimi nazivi.
